

Türkçenin Berrak Sularında

– M.Nihat Malkoç · 24 Ağustos 2024

M. NİHAT MALKOÇ

Dil köklü bir iletişim aracıdır. Aynı dili konuşan kişiler bu emsalsiz vasıtayla birbirlerini anlarlar. Harfler seslerin simgeleridir. Bunlar milletten millete değişse de dilin anlam ve önemi bütün milletlerde üst düzeydedir. Dil sayesinde geçmişin maddî ve manevî birikimlerini bugüne aktarabiliyoruz. Bugüne kadar pek çok dil tanımı yapılmıştır. Bu tanımlar, tanımı yapan kişinin ufkuyla sınırlıdır. Bunlar içerisinde en geniş dil tanımı şudur: “Dil insanlar arasında anlaşmayı sağlayan tabî bir vasıta; kendi kanunları içerisinde yaşayan ve gelişen canlı bir varlık; milleti birleştiren, koruyan ve onun ortak malı olan sosyal bir müessese; bin yıllar boyunca gelişerek meydana gelmiş bir sosyal kurum; seslerden örülmüş bir ağ; temeli bilinmeyen zamanlarda atılmış bir gizli antlaşmalar sistemidir.”

Dilin bu geniş tanımı üzerinde ciltler dolusu kitaplar yazsak azdır. Aslında bu tanımın her bir cümlesi üzerine bile bir kitap yazılabilir. Yani o kadar mühim bir araçtır dil... Bir dilin seslerinin karşılığı olan harfler topluluğuna “alfabe” diyoruz. Türkler tarih boyunca onlarca alfabe kullanmışlardır. Bunlar arasında en önemlileri Göktürk, Uygur, Arap ve Latin alfabeleridir. Özellikle Cumhuriyetten evvel altı yüz yılı aşkın bir zaman boyunca kullanılan Arap alfabesiyle milyonlarca cilt kitap yazılmıştır. Fakat bu kitaplar Latin alfabesinin kabul edilişiyle birlikte kütüphanelerin tozlu raflarında derin uykulara dalmıştır. Bugünkü nesil bu kıymetli kitapları okumaktan ve anlamaktan çok uzaktır.

Milli kültürü, dini, dili, sanatı olmayan milletler kısa zamanda yıkılıp yok olmaya mahkûmdur. Modern teknoloji ve kozmopolit değerler, insanları bir arada tutmaya muktedir değildir. Dil, milletleri birbirine bağlayan çimentodur. Dil aynı coğrafyayı, aynı tarihi ve aynı kültürü paylaşan insanları birbirine bağlayan çelikten bir bağıdır. Bütün bağlar kopsa da dil bağıyla birbirine bağlanan toplumlar ve fertler asla birbirinden kopmazlar.

Son yıllarda Türkiye’de “Yabancı dille eğitim yapılınsın mı yapılmamasın mı?” tartışması sürüp gitmektedir. Yabancı dil öğrenmekle yabancı dille eğitim yapmak ayrı konulardır. Öncelikle bunu ayırt etmek, sapla samanı birbirine karıştırmamak gerekir. Uzun yıllardan beri bir kısım liselerde (Anadolu ve Fen Liseleri) yabancı dil ağırlıklı eğitim verilmektedir. Hatta bir zamanlar bu okullarda diğer dersler de yabancı dille verilmekteydi. Fakat ne öğretmenler söz konusu dersleri yeterince verebilmekte, ne de öğrenciler verilenleri alabilmekteydi. Bunun yanlış olduğu tez anlaşıldı ve mevcut uygulamadan vazgeçildi. Bizler yabancı dil öğrenmenin önemine inanmakla birlikte, yabancı dille eğitimi sömürge milletlerin onursuzca davranışı olarak görmekteyiz. Şayet Türkçe eğitim dili olmaktan çıkarılırsa yarın bu millet bir buz dağı gibi eriyip çözülebilir. Bu da değerlerimizin erozyona uğraması neticesini doğurur.

Bizler millet olarak büyüklüğümüzün farkında değiliz. Bu millet bir zamanlar üç kıtada bayrak dalgalandırmış, onlarca milleti aynı çatı altında huzur ve refah içerisinde yaşatmıştır. Üstelik bunu yaparken bugünkü ABD gibi şiddete ve hileye başvurmamıştır. Bu büyük milletin dili de, dini de kendisine yetecek düzeydedir. Bugün yapılan araştırmalara göre dilimizde 15 bin yabancı kelime

bulunurken, diğler dillerde ise 12 bin Türkçe kelime var. Bizler her işte aşırıya gitmeye meyilli bir milletiz. Bir zamanlar dilde özleştirme çalışmaları yapıldı. Nerde bir Arapça ve Farsça kökenli kelime varsa dilden çıkarıldı. Yerlerine nerden çıktığı belli olmayan uyduruk kelimeler getirildi. Fakat sağduyulu milletimiz bu kelimeleri benimsemedi, kullanmadı. Onun içindir ki bu beyhude gayretler sonuç vermedi.

Bir zamanlar Arapça ve Farsçadan alınan kelimeler zamanla değişerek Türkçeye yerleşti. Atatürk'ün dediği gibi "Ketebe Arap'ın; kâtip, mektup bizimdir." Bunları değiştirip belirsiz ve ucube bir dil meydana getirme gayretleri, bu milletin birlik ve beraberliğine kurşun sıkmaktan farksızdır. Aslında bir zamanlar Atatürk de yanlış yönlendirilerek bu hataya düşürülmüştür. Türkçeyi kuşa döndürmeye, onun kolunu kanadını kırmaya niyetli kişiler, Atatürk'ün gücünden yararlanmayı denemişlerdir. Fakat Atatürk bu oyunu bozmuştur.

Türkçe millî birliğimizin ve bütünlüğümüzün vazgeçilmez teminatıdır. Bu teminat ortadan kaldırılıp yok edilirse diğler birlik unsurları çorap söküğü gibi gelir, milleti millet yapan değişmez unsurlar kaybolur gider. Bu ülkenin millî birliğini ve beraberliğini korumak istiyorsak dilimize, bizleri kenetleyen zengin Türkçemize sahip çıkmalıyız. Bu hususta en büyük görev öğretmenlere ve ailelere düşmektedir. Öğretmenler ve aileler çocukların ne yediğine, ne içtiğine karıştıkları kadar, ne konuştuğuna, nasıl konuştuğuna da karışmalıdır. Çünkü bu büyük şer taarruzuna karşı ancak ortak hareket ederek durabiliriz. Bu konuda Atatürk'ün şu sözü bize yol göstermektedir: "Ülkesini yüksek bağımsızlığını korumasını bilen Türk milleti, dilini de yabancı diller boyunduruğundan kurtarmalıdır."

Dil, fertler arasındaki duygu, düşünce ve inanç birliğini tesis eder, toplumsal yapımızı şekillendirir. Dağınık toplumlar ancak dillerini koruyarak kenetlenir, tekrar güçlü bir millet olurlar. Milletler ancak dil sayesinde öz benliklerini koruyabilmektedirler. Kuşaklar arasındaki en sağlam köprü dildir. Bu köprü bizi geleceğe bağlar. Dedeyle torunu birbirlerine yaklaştıran, aynı kapta toplanıp çoğalmalarını sağlayan esas unsur dille taşınan maddî ve manevî medeniyettir. Dil bizim yumuşak karnımızdır. Onun içindir ki millî hassasiyetlerimizle uğraşmak isteyenler, işe dili yozlaştırmakla başlamaktadırlar. Bunun ucu kültür emperyalizmine kadar uzanmaktadır. Kültür emperyalizmi ilk icraatına duygularımızı ve irademizi esaret altına almakla başlamaktadır. Yani kale bir anlamda içten fethedilmektedir. Bugünkü savaşların sessizce ve kansızca gerçekleşmesi bu yüzdendir.

Bilindiği gibi son yıllarda Türkçeye Batı dillerinden, özellikle İngilizceden binlerce kelime girmiştir. Bu değişim ve istila her geçen gün artarak devam etmektedir. Türkçe, İngilizcenin çöplüğüne dönmüştür. Sokaklarda dolaşırken çok kez yüzümüz kızarıyor. Adeta sömürge bir devlette yaşayanların ezikliğini iliklerimize kadar hissetmekteyiz. Bizler Avrupa'nın hem teknolojisine, hem de kültürüne açık pazar olmuşuz. Bu sahada gümrük kapılarımızı ardına kadar açmışız. Bunun neticesinde ne yazık ki öz yurdumuzda garip ve parya durumuna düşmüşüz. Sırf bu yüzden bağımsızlığımız bile tehlikeye girmiştir. Bizler Batının teknolojisini isimleriyle beraber almışız. Kelimelerin önemli bir bölümü teknolojiyle birlikte elini kolunu sallaya sallaya geldi. Oysa buna hiç ihtiyacımız yoktu. Bizim dilimiz sondan eklemeli bir dildir. Binlerce ek ve kök vardır bu dilde. Bunları kullanarak "bilgisayar" örneğinde olduğu gibi yeni kelimeler türetebilirdik. Fakat ne yazık ki öyle yapmadık. Ticarethanelerimize yabancı isimler koyma hususunda birbirlerimizle yarıştık. Bu durum karşısında halk da beklenen tepkiyi göstermedi. Aksine ecnebi kültüre dört elle sarıldılar. Böylelikle varlık sebebimiz olan Türkçemiz büyük bir yara aldı.

Türk dünyasının birliğini imkânsız hale getirmek isteyen Ruslar, Türk dünyasında “Dilde birlik, fikirde birlik, iş’te birlik”, kurmak isteyen Gaspıralı İsmail Bey’in mezarını bile yok ettiler. Bu emsalsiz Türk büyüğünün mezarına bile tahammül edemediler. Kırgız’ı, Kazak’ı, Özbek’i, Türkmen’i, Azeri’yi farklı milletler gibi göstermeye çalıştılar. Bu yüzden beklenen Türk birliği bir türlü gerçekleştirilemedi. Türkiye bu hususta beklenen cesur ve kararlı adımları atamadı. Bu ülkelerin bağımsızlığı sözde kaldı. Bizler, savaşlarda zor şartlarda kazandığımız zaferleri masa başlarında hilelerle kaybettik. Artık elimizde bir Türkçemiz ve küçülmüş bir coğrafyamız kaldı. Onların kaybolmasına asla rıza göstermeyeceğiz. Bu dili kanımıza, canımıza bedel sayıp koruyacağız. Onların elimizden kayıp gitmesine asla seyirci kalmayacağız. Zira dil giderse vatan da gider.

Geçen zaman Türkçenin aleyhine işliyor. Günümüzde milletimizi cendereye alan dil ve kültür sömürgeciliğinin önüne geçecek Karamanođlu Mehmet Bey gibi kararlı ve cesur insanlara ihtiyaç vardır. O, bundan yüzyıllar önce dilin gidişatını beğenmemiş, bunun üzerine şu sert fermanı yayınlamıştır: “Bugünden geru divanda, dergâhta, bargâhta, mecliste ve meydanda Türkçeden başka dil kullanılmayacaktır.”(13 Mayıs 1277) Bu ferdandan sonra her yerde Türkçe konuşılmaya başlanmıştır. Bugün Türkçenin itibarını iade edecek kararlı idarecileri mumla arıyoruz. Bu çağın Karamanođlu Mehmet’ini hasretle bekliyoruz.